

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Навчально-методичною радою ІДГУ
Протокол № 4 від 15.01 2019 р.
Голова НМР Н. М. Кольцун

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПОРІВНЯЛЬНА ТИПОЛОГІЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ І УКРАЇНСЬКОЇ МОВ**

освітній ступінь магістр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (із зазначенням мови))
(код і назва спеціальності)

освітня програма Середня освіта: мова і література (французька)
спеціалізація (код і назва спеціальності)

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис, ініціали, прізвище)

доц. Стародедова Л.В.

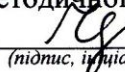
РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою романо-германської філології
протокол № 5 від 21 грудня 2018

Завідувач кафедри доц. Радкіна В.Ф.
(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова науково-методичної ради факультету
іноземних мов

(підпис, ініціали, прізвище)

Четверікова О.Р.

Розробник програми: Радкіна В.Ф., кандидат педагогічних наук, доцент

Рецензент програми: Кудінова О.І., кандидат філологічних наук, доцент

© Радкіна В.Ф., 2019

© ІДГУ, 2019

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів: 4	<i>Лекції:</i>	
Модуль: 1	12	-
Загальна кількість годин: 120	<i>Практичні заняття:</i>	
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 1-2	-	-
Семестр: 2-3	<i>Лабораторні заняття:</i>	
Тижневе навантаження (год.):	<i>Семінарські заняття:</i>	
- аудиторне: 2	20	-
- самостійна робота: 6	<i>Консультації:</i>	
Форма підсумкового контролю: залік	-	-
Мова навчання: французька, українська	<i>Індивідуальні заняття:</i>	
	<i>Самостійна робота:</i>	
	88	-

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є системне порівняння та зіставлення одиниць усіх рівнів мови, способів їх поєднання й функціонування у французькій та українській мовах: голосні/приголосні звуки, склади, морфеми французької та української мов, словесний наголос, інтонація; частини мови, морфологічні категорії та способи їхньої реалізації, словотвірні й формотвірні афікси, класифікація лексичних одиниць; синтаксичні процеси, синтаксичні зв'язки та відношення на рівні різних типів і парадигматичних класів словосполучень, речень, надфразових єдностей порівнюваних мов; стилістичні засоби і прийоми у порівнюваних мовах; застосування порівняльного, частково компонентного і трансформаційного методів аналізу.

Метою викладання навчальної дисципліни є засвоєння магістрантами типологічних характеристик, а також спільних і відмінних рис французької та української мови на всіх структурних рівнях у зіставному плані, а також методів їх використання у практиці викладання французької мови в школах з українською мовою навчання.

Передумови для вивчення дисципліни становлять фахові знання (компетентності) загально- та професійно-нормативних дисциплін.

Міждисциплінарні зв'язки: «Методологія і філософія мови», «Комунікативні стратегії в французькій мові», «Мовознавство», «Амбівалентні явища в системі мов», «Теорія французької мови», «Методика навчання іноземної мови у профільній школі».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

Знання класифікації мов за їх походженням; одиниці відповідних мовних рівнів в порівняльних мовах – звук /фонема/морфема, слово /лексема/, синтаксема, а також притаманні їм у кожній мові різні особливості, в яких знаходять прояв ізоморфні та аломорфні риси метамови та порівнюваної з нею мови; типологічні характеристики морфологічних категорій частин мови, різних фонетичних / фонологічних/ та синтаксичних явищ, які є ізоморфними чи аломорфними для відповідних підсистем французької та української мов.

Вміння розрізняти "типове у мові" і "тип мови", повні та часткові мовні універсалиї, метамову та мову-еталон; розповідати про історію та методи типологічних досліджень; виділяти ізоморфні й аломорфні явища у системах голосних та приголосних (якісні та

кількісні відмінності), основні фонологічні опозиції в системі консонантизму зіставляваних мов; впізнавати наголос (типи наголосу в зіставляваних мовах), ритм (ізохронна ознака французького ритму), інтонацію; пояснювати безафіксальний спосіб словотворення і його значення у французькій мові; типи структурно-семантичних моделей словотвору у французькій та українській мовах; афіксальний спосіб; надавати типологічну характеристику іменника, дієслова та інших частин мови; розуміти типологію словосполучення, простого та складного речення.

Комунікація: здатність використовувати теоретичні й емпіричні знання в сфері міжкультурної комунікації на основі знання основних відмінностей концептуальної і мовної картин світу носіїв рідної мови і мови, що вивчається; здатність застосовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах з урахуванням специфіки офіційного, нейтрального та неофіційного реєстрів спілкування.

Автономність на відповідальність: здатність усвідомлено уникати вплив української мови на французьку на фонетичному, граматичному та лексичному рівнях; вміння самостійно проводити порівняльний аналіз текстів різних функціональних стилів та мовних норм.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви тем	Кількість годин (денна форма навчання)							Кількість годин (заочна форма навчання)						
		Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Предмет, задачі, методи порівняльної типології.	4	2	2				10							
2.	Теорія інтерференції. Лінгвістичні реалії.	4	2	2				10							
3.	Фонетичні особливості у французькій та українській мовах.	6	2	4				20							
4.	Лексико-семантичні проблеми у французькій та українській мовах.	6	2	4				10							
5.	Граматичні характеристики у французькій та українській мовах.	6	2	4				14							
6.	Стилістичні характеристики в порівняльних мовах	6	2	4				20							
	Проміжний контроль							4							
	Разом	32	12	20				88							

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

ТЕМА 1. Предмет та задачі порівняльної типології. Теорія інтерференції.

Тема 1. Порівняльна типологія як лінгвістична наука. Предмет і задачі порівняльної типології. Рівні типологічного дослідження. Методи аналізу. Компаративістський метод. Практична значущість порівняльної типології.

ТЕМА 2 . Теорія інтерференції. Особливості, закономірності, прояви інтерференції на всіх рівнях мови. Лінгвістичний рівень інтерференції. Екстралінгвістичний рівень інтерференції. Лінгвістичні універсалиї.

ТЕМА 3. Фонетичні особливості в порівняльних мовах. Система голосних у порівнюваних мовах (кількісні та якісні відмінності). Довгі і короткі голосні та дифтонги французької мови. Основні фонологічні опозиції в системі вокалізму зіставлюваних мов. Ізоморфні та аломорфні явища. Фонетична інтерференція. Консонантизм у французькій та українській мовах.

ТЕМА 4. Слово як основна типологічна одиниця словникового складу порівнюваних мов. Лексико-семантичні проблеми у французькій та українській мовах. Слово і лексема. Типи деривації у порівнюваних мовах: афіксальний, словоскладання, безафіксальний. Типологія суфіксальних і префіксальних морфем. Префіксально-суфіксальний словотвір. Ізоморфізм і аломорфізм у словоскладанні в лексичних системах французької та української мов. Типологія ідіом та сталих виразів у мовах, що порівнюються.

ТЕМА 5. Граматичні характеристики в порівнюваних мовах. Морфологічні особливості в українській та французькій мовах. Елементи синтетизму в морфологічній системі французької мови та елементи аналітизму в морфологічній системі української мови. Особливості структури часово-видових форм французької та української мов. Ізоморфізм та аломорфізм у системі вираження часових і видових значень дієслова французької та української мови.

Синтаксис в порівняльних мовах. Засоби вираження синтаксичних відношень у французькій та українській мовах. Поняття синтаксичного рівня. Словосполучення і речення як основні одиниці даного рівня. Типологія словосполучень. Номінативна природа словосполучень. Ізоморфізм і аломорфізм у системі словосполучень зіставлюваних мов. Класифікація словосполучень відповідно до типів синтаксичних відношень між компонентами: сурядні, підрядні, предикативні. Види сурядних словосполучень. Види підрядних словосполучень: субстантивні, вербальні, ад'єктивні, прономінальні, нумеративні, адвербіальні, словосполучення зі словами категорії стану.

ТЕМА 6. Мовні норми. Лінгвістичні та стилістичні норми та їх засоби вираження в порівняльних мовах. Характеристика комунікативної норми у французькій та українській мовах. Літературна норма у порівнюваних мовах. Мовні реєстри, лексико-граматичні характеристики у порівнюваних мовах.

Особливості функціональних стилів у французькій та українській мовах. Лексико-граматичні характеристики наукового стилю в порівнюваних мовах. Мовні ознаки комунікативних параметрів у французькій та українській мовах. Організація усної та писемної речі, специфічні характеристики та засоби вираження в стилях.

5.2. Тематика семінарських занять.

1. Порівняльна типологія як лінгвістична наука: мета, завдання та наукові методи.
2. Типи інтерференції у французькій та українській мовах.
3. Фонетична інтерференція в українській та французькій мовах.
4. Граматична інтерференція в українській та французькій мовах.
5. Лексико-семантичні проблеми у французькій та українській мовах.
6. Лексична інтерференція в українській та французькій мовах.
7. Мовні норми. Лінгвістичні та стилістичні норми та їх засоби вираження в українській та французькій мовах.
8. Особливості функціонування мовних норм у сучасних французької та української мов
9. Особливості функціональних стилів у французькій та українській мовах.
10. Організація усної та писемної речі, специфічні характеристики та засоби вираження в стилях.

5.3. Організація самостійної роботи студентів.

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	Форми звітності
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	10	конспект
2.	Підготовка до семінарських занять	10	усна/письмова відповідь на семінарському занятті
3.	Огляд наукової літератури з тематики семінарських занять	10	конспект/повідомлення
4.	Робота з Інтернет-ресурсами	2	повідомлення
5.	Підготовка до модульного (проміжного) контролю.	4	модульна контрольна робота
6.	Складання тестів за вивченим матеріалом	10	письмове/електронне виконання
7.	Виконання індивідуальних завдань: - підготовка рефератів - виконання вправ - порівняльний аналіз тексту	10 12 20	реферат письмова робота письмова робота
	Разом	88	

Орієнтована тематика рефератів

1. Засоби передачі минулого часу у французькій та українській мовах.
2. Лексичні засоби в науковому стилі у французькій та українській мовах.
3. Стилiстична роль порядку слів у французькій та українській мовах.
4. Синтаксис у французькій та українській пресі.
5. Інтонaція у французькій та українській мовах.
6. Стилiстична роль часового простору.
7. Стилiстичний окрас ненормативної лексики (неологізми, запозичення, історизми, архаїзми) у французькій та українській мовах.
8. Екстралінгвістичні засоби передачі інформації у французькій та українській мовах.
9. Особливiсть функціонування невизначеного займенника у французькій та українській мовах.
10. Студентське аргo у французькій та українській мовах.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- 6.1. *Форми поточного контролю:* усне опитування на практичних заняттях, оцінювання самостійної та індивідуальної роботи
- 6.2. *Форми проміжного контролю:* модульна контрольна робота
- 6.3. *Форми підсумкового контролю:* залік

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, результати самостійної роботи, а також якість виконання студентом індивідуального завдання (підготовка повідомлень за темою семінару, підготовка рефератів за тематикою до самостійного опрацювання, тести до самостійної роботи, порівняльний аналіз тексту).

Модульна контрольна робота включає в себе 1 теоретичне питання та 20 тестових завдань.

Приклад модульної контрольної роботи.

1. Розкрийте особливості фонетичної системи у французькій та українській мовах// Expliquez le système phonétique dans le français et l'ukrainien.
2. Тестові завдання.
 1. Le texte suivant *Вчені з Кембриджського університету опублікували результат досліджень, згідно з якими за статистикою мозок чоловіка більший за мозок жінки. Як*

повідомляє *The Daily Mail*, згідно з опублікованими матеріалами 13-річних досліджень, в середньому обсяг мозку чоловіків на 8-13% більший за жіночий мозок. Професор Барон-Коен вважає, що такі відмінності могли утворитися як в силу соціальних факторів, так і через біологічні процеси, пов'язані з гормональним розвитком і відмінністю в наборі хромосом.

c'est le style :

- a) littéraire
- b) de la publicité et des annonces ;
- c) scientifique ;
- d) familier

2. Le lexique suivant *un pote, un môme, crécher, sympa, casse-pieds* c'est le registre :

- a) médian ;
- b) soutenu ;
- c) familier ;
- d) tous les trois.

3. L'axe paradigmatique comprend :

- a) le bagage morphologique
- b) le choix des mots
- c) la variation des phrases
- d) les règles phonétiques

4. Le français parlé non surveillé caractérise :

- a) le registre médian
- b) le registre soutenu
- c) le registre familier
- d) tous les trois registres

5. Mots de sens différents, mais l'orthographe et la prononciation sont voisines ce sont:

- a) les homonymes ;
- b) les paronymes ;
- c) les synonymes ;
- d) les antonymes.

6. Mot ou expression formé des mot anglais et français c'est :

- a) le néologisme ;
- b) l'archaïsme ;
- c) l'emprunt ;
- d) le franglais

7. Le texte narratif caractérise :

- a) le style scientifique
- b) le style littéraire
- c) le style de la publicité et des annonces
- d) le style oratoire

8. Le lexique suivant *зошит, домівка, людина, частина, втомлений, страх, закоханий* c'est le registre :

- a) médian ;
- b) soutenu ;
- c) familier ;
- d) tous les trois.

9. Le texte suivant *Touclean, mesdames et messieurs, répond à toutes vos exigences en matière de propreté. Particuliers, professionnels, bureaux, syndicats, cabinets, agences, hôpitaux, habitats, immeubles ou ateliers, Touclean est là pour vous satisfaire. Touclean range, Touclean nettoie, Touclean balaie, Touclean aspire, Touclean cire, Touclean frotte, Touclean désinfecte, Touclean fait briller, Touclean embellit, Touclean assainit et Touclean désodorise. Horaires à votre convenance. Souplesse. Discrétion. Travail soigné et tarifs étudiés. Touclean, des professionnels à votre service !* c'est le style :

- a) littéraire
- b) de la publicité et des annonces ;
- c) scientifique ;
- d) familial

10. La phrase suivante *Ну, Петре Івановичу! Невже таки чотирнадцять!* est une phrase :

- a) elliptique ;
- b) simple ;
- c) composée ;
- d) complexe.

.....

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу,

	обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Виконання вправ	5
Підготовка реферату	5
Тести до самостійної роботи	5
Порівняльний аналіз тексту	5

Критеріями оцінювання *виконання вправ* є лексико-граматична коректність, точність висловлювання, повнота відповідей.

Критеріями оцінювання *реферату* є науковість, аналіз та синтез опрацьованого наукового матеріалу, його актуальність та здібність студента до критичного оцінювання набутого матеріалу.

Оцінювання *тестів до самостійної роботи* є здатність студента обрати правильну відповідь, спираючись на теоретичні знання та практичні навички.

Оцінювання *порівняльного аналізу тексту* здійснюється за такими критеріями: самостійність, здатність до узагальнення та конкретизації на основі опрацювання теоретичного матеріалу, його умисного застосування на практиці та відсутність мовних помилок.

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Теоретичне питання модульної контрольної роботи оцінюється в 10 б, кожне тестове завдання – в 1 б. Загальна кількість балів за МКР – 30.

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю.

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор).

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела

1. Бурчинський В. Н. Теоретична фонетика французької мови. – К.: Схід-Захід, - 181 с.
2. Венгренивська М.А. Порівняльна граматики французької та української мов. Навчальний посібник.- ВПЦ "Київський університет", 2001. – 102 с.
3. Голотюк, О. В. Теоретичний курс лексикології французької мови: метод. реком. / О. В. Голотюк. - Херсон, 2008. - 84 с.
4. Комарова З. І., Розгон В. В. Сучасна українська літературна мова: фонетика, орфоєпія, графіка, орфографія : навчально-методичний посібник для студентів-філологів вищих навчальних закладів / уклад. З. І. Комарова, В. В. Розгон. – Умань: ФОП Жовтий О. О., 2014. – 213 с.
5. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства. – К.: Академія, 2006. – 424 с.

6. Манакин М.В. Сопоставительная лексикология. – К.: Знання, 2004.
7. Філон М.І. Сучасна українська мова. Лексикологія : навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. У двох частинах. Частина 1 / Філон М.І., Хомік О.Є. – Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2010. – 220 с.
8. Alexéyève A. Essai de stylistique contrastive. – Vinnitsia : Nova Knyha, 2010.-456 p.

10.2. Допоміжні джерела

1. Bénac Henri. Nouveau vocabulaire de la dissertation et des études littéraires. Hachette ,1972.
2. Peyroutet Claude. Style et rhétorique. Nathan, 1994.
3. Timescova, Tarkhova Essai de lexicologie du français moderne.
4. Альошина І. Г. Лексико-семантичні особливості фразеологізмів з дієсловами руху у французькій та українській мовах / І. Г. Альошина // Мат-ли IV Міжнар. лінгв. семінару "Компаративістика і типологія у сучасній лінгвістичній науці: здобутки і проблеми". – Донецьк: Вид-во ДонНУ, 2005. – С. 8 – 14.
5. С. Волощак, І.Обухівська. Порівняльне вживання французьких та українських применників. - Львів, 1976.
6. Гак В. Г. Сравнительная типология французского и русского языков / В. Г. Гак. – М.: Комкнига, 2006. – 290 с.
7. Гак В. Г. Беседы о французском слове. Из сравнительной лексикологии французского и русского языков / В. Г. Гак. – М.: ЛКИ, 2008. – 336 с.
8. Гарбовский Н. К. Сопоставительная стилистика профессиональной речи. На материале русского и французского языков / Н. К. Гарбовский. – М.: Либроком, 2009. – 144 с.
9. Жлуктенко Ю. О. Контрастивний аналіз як прийом мовного дослідження / Ю. О. Жлуктенко // Нариси з контрастивної лінгвістики. – К.: Наукова думка, 1979. – С. 5 - 11.
10. Кириленко К. І. Теорія і практика перекладу французької мови / К. І. Кириленко, В. І. Сухаревська. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 148 с.
11. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2003 – 464 с.
12. Radkina V. La communication orale dans le français moderne // Навчальний посібник. - Ізмаїл, 2011.- 108с.
13. Radkina V., Chevtschuk V. La typologie comparée du français et de l'ukrainien: aspects théoriques et pratiques. - Навч.посібник. - Ізмаїл: ІДГУ, 2014. – 133 с.

10.3. Інтернет-ресурси

- Stylistique : définition, figures de style, étudier des textes littéraires <http://www.etudes-litteraires.com/stylistique.php>
- revue « Langage et société » <http://www.cairn.info/revue-langage-et-societe.htm>
- magazine « Le français dans le monde » <http://fipf.org/publications/le-francais-dans-le-monde>
- Calvet Louis-Jean « La sociolinguistique » <http://www.cairn.info/la-sociolinguistique--9782130570523.htm>
- журнал «Актуальні проблеми германо-романської філології та прикладної лінгвістики» http://www.chnu.edu.ua/res/chnu.edu.ua/period_yudannia/web13/adress.html